

retningslinier skal være i overensstemmelse med de retningslinier, som er vedtaget for hele EU. Inden for rammerne af internationale finansielle institutioner kan eurolandene endvidere vedtage fælles holdninger om spørgsmål, der er af særlig interesse for den økonomiske og monetære union, og vedtage passende foranstaltninger med henblik på at sikre en samlet repræsentation af eurolandene. I forbindelse med disse beslutninger præciseres det, at kun eurolande har stemmeret.

Af en protokol til Lissabon-traktaten fremgår, at ministrene fra eurolande (eurogruppen) mødes uformelt med henblik på at drøfte spørgsmål vedrørende den fælles valuta. Kommissionen deltager i møderne, og Den Europæiske Centralbank opfordres til at deltage. Ministrene fra eurolandene vælger med flertal en formand for to et halvt år ad gangen.

For så vidt angår proceduren for optagelse af nye lande i eurosamarbejdet, indfører Lissabon-traktaten en regel om, at der skal foreligge en henstilling fra et kvalificeret flertal blandt eurolandene, før Rådet træffer beslutning blandt alle lande om ophævelse af et lands dispensation fra deltagelse i den fælles valuta.

Danmark deltager ikke i Euroen. Se kapitel 9 om de danske forbehold.

5.2 EU's finanser

Lissabon-traktatens ændringer vedrørende beslutninger om EU's finanser omfatter dels en formalisering af procedurer, der ikke tidligere har været indskrevet i traktaten, dels en øget indflydelse til Europa-Parlamentet. Således traktatfæstes såvel brugen af flerårige finansielle rammer (i dag kaldet finansielle overslag) som brugen af forligsudvalget i den årlige budgetprocedure.

Den væsentligste nydannelse er, at Europa-Parlamentets indflydelse styrkes ved fastlæggelsen af retsakter på de budgettunge områder, ikke mindst landbrug. Samtidig sker der en ligestilling af Rådet og Europa-Parlamentet i den årlige budgetprocedure.

Desuden styrkes Europa-Parlamentet ved fastsættelsen af den flerårige finansielle ramme, hvor Europa-Parlamentets indflydelse tidligere var begrænset.

Den flerårige finansielle ramme

Siden 1987 har det været almindelig praksis, at Det Europæiske Råd aftalte flerårige udgiftslofter for EU's budget for perioder på fem, seks, eller syv år ad gangen med henblik på at sikre langsigtede politiske prioriteter og budgetdisciplin. Disse flerårige finansielle rammer har siden fastsat de årlige lofter for forbruget under EU-budgettets forskellige budgetkategorier. Europa-Parlamentet har i dag begrænset indflydelse på aftalerne om flerårige udgiftsrammer. De nye bestemmelser om den flerårige finansielle ramme vil først blive relevante ved fastlæggelsen af den flerårige finansielle ramme fra 2013 og frem.

Lissabon-traktaten traktatfæster brugen af flerårige finansielle rammer, se TEUF art. 270a (art. 312). Det fremgår heraf, at den flerårige finansielle ramme vedtages for en periode på mindst fem år. Den finansielle ramme fastlægges ved en forordning vedtaget af Rådet, som Europa-Parlamentet skal godkende. Det fremgår endvidere, at Det Europæiske Råd med enstemighed kan beslutte, at Rådet fremover kan vedtage den flerårige finansielle ramme med kvalificeret flertal.

EU's årlige budget

Lissabon-traktaten indfører ændringer, der i praksis ligestiller Rådet og Europa-Parlamentet i den årlige budgetprocedure. Hidtil har Europa-Parlamentets indflydelse på fastlæggelsen af budgettets obligatoriske udgifter (primært udgifterne til EU's landbrugspolitik) været begrænset. Den hidtidige skellen mellem obligatoriske og ikke-obligatoriske udgifter i EU-budgettet ophæves med Lissabon-traktaten. Dermed får begge institutioner fuld indflydelse på alle budgettets udgiftsposter.

EU's årlige budget

- Europa-Parlamentets indflydelse styrkes ved fastlæggelse af retsakter på budgettunge områder som landbrugsområdet.
- Rådet og Europa-Parlamentet ligestilles i den årlige budgetprocedure.
- Budgetproceduren forenkles fra i dag to læsninger til én læsning i Rådet og Europa-Parlamentet.